

Hold

május

Észlelő	R	L	HK	F	Műszer
Almási Csaba (Budapest)	4	3	-	-	20 T
Babcsán Gábor (Budapest)x	1	1	-	-	16 T
Földesi Ferenc (Veszprém)	1	1	-	-	27 T
Fülöp József A. (Bóly)	2	1	-	-	10 T
Glász Gábor (Környe)	1	1	2	-	15 T
Görgei Zoltán (Tamási)	3	3	-	-	4,3 L
Győri János (Héhalom)	3	-	-	-	20 T
Hadházi Csaba (Hajdúhadház)	1	1	-	-	16 T
Iskum József (Budapest)	-	-	-	4	10 L
Kocsis Antal (Balatonkenese)	3	3	8	-	5 L
Mogyorósi Imre (Budakeszi)	-	-	-	6	11 L
Réti Lajos (Győr)	-	-	-	4	10 T
Szabó Rita (Balatonfűzfő)	-	1	2	-	5 L
Szántó Szabolcs (Hidas)	1	1	-	-	15,5 T
Szeiber Károly (Budapest)	-	2	-	-	14,6 T
Vicián Zoltán (Héhalom)	2	2	-	18	20 T
Virágos Péter (Győr)x	1	1	-	-	9 T

Összesen: 17 észlelő 119 megfigyelést végzett.

Rövidítések: R=részletrajz, L=szöveges leírás, HK=holdkráter keresztmetszet, HF=holdfázis, F=fotografikus észlelés, T=tükrös távcső, L=lencsés távcső, S=légköri nyugodtság, T=légköri átlátszóság. A észlelő neve után álló "x" új megfigyelőre utal.

Az ismételten rekordszámú észlelő bizonyítja, hogy továbbra is népszerű a Hold észlelése. Nagyon sok szép rajzot, leírást kaptunk, így egyre több alakzatról van észlelés gyűjteményünkben. Terjedelmi okokból ismét csak néhány kiválasztott rajzot és leírást tudunk bemutatni.

Külön kell szólni a fotós észlelőkről: egyészen nagy mennyiségű és kitűnő holdfelvétel érkezett! Iskum József — első számú asztrofotósunk — 100/1000 Zeiss-AS refraktorával készített 31 felvételt az április és május havi láthatóság idején a 2-13 napos fázisok között. Mogyorósi Imre is hasonlóan kitűnő, 110/1650 Zeiss-AS refraktorával készült felvételekkel jelentkezett. Sajnos ezeket a felvételeket most nem tudjuk közölni, de egy későbbi számunkban még visszatérünk rájuk.

Újra felhívjuk a figyelmet a holdkráter-keresztmetszet programra. Kérjük az észlelőket, hogy a többi téma mellett erre is fordítsanak figyelmet, hiszen rövid idő alatt egy-egy este sok programban szereplő kráter árnyékkal való fedettsége (az f-érték) határozható meg. A kráterek listája és a program leírása a rovatvezetőtől kérhető (ez egy külön stencilezett füzetben jelent meg, amelyben egyéb holdészlelési cikkek, fordítások is találhatóak).

Szöveges leírások

GAMBART-B ÉS C KRÁTEREK KÖZÖTTI DÓMOK

Dóm: -212+049 = -12°14' W, +02°46' N; átm.: 15 km; nagy, ovális dóm
Dóm: -218+042 = -12°40' W, +02°25' N; átm.: 5 km; kerek, durva felületű

1988.05.24. 20:50 UT HF= 08^d22^h40^m 200/1500 T S=8 T=4
150x: A terminátortól kb. 4 kráterátmérőnyire K-re található ez a gyönyörű vidék. Három kráter látható és 4 dómszerű képződmény. A Gambart-B, C, G kráterek kb. 3/4 része árnyékkal borított és hosszú árnyékot vetnek Ny felé. A B jelű kráter árnyéka nem egészen szabályos. D-ről egy kis beöblösödés látható benne és e mellett van a G jelű kis kráter. A B és C között két dóm látható. A nagyobb a C-től D-DNy-ra látható, kb. 3/4 akkora, mint a C. A másik ettől D-re, kb. fele akkora méretű. Mindkettő vet némi árnyékot Ny-ra. A C-től ÉNy-ra látható még két kisebb kipúposodás, ezek is elég nagy árnyékot vetnek Ny-ra. A nagyobbik árnyéka háromszögyszerű. Ez a két kisebb kiemelkedés jóval kisebb, mint a másik kettő. A C és B krátereknek nagyon széles a sáncfala! Tőlük Ny-ra, kicsit távolabb, egy világosabb, hosszú "csík" látszik. (Vicián Zoltán)

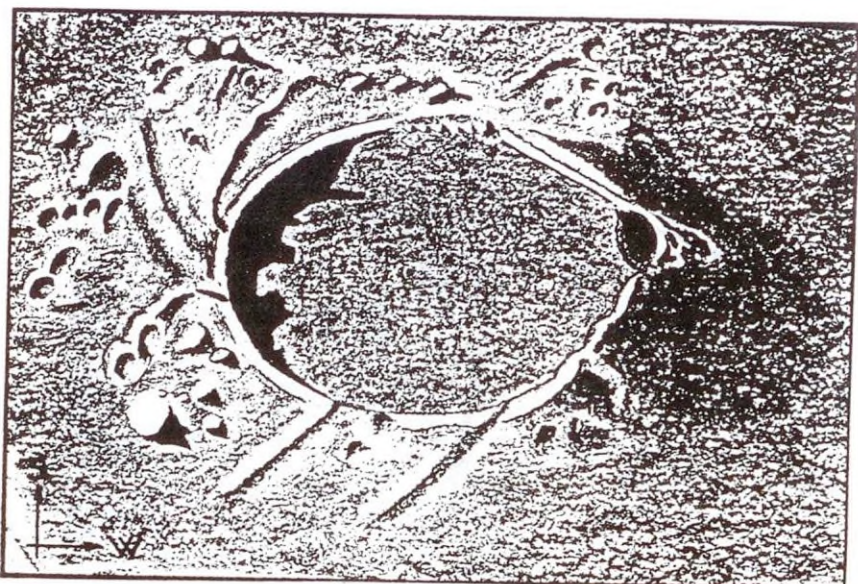
8-10 cm-es távcsővel még két további dóm észlelhető: a C-től DNy-ra lévő nagyobb, ovális dómon egy kisebb dóm és az ettől DNy-ra lévő dómtól éppen D-re egy másik kisebb dóm látszik. Vajon ki fogja ezeket először észlelni? Felhívjuk a figyelmet ezekre a dómokra — mindenki próbálkozzon észlelésükkel! (Kocsis Antal)

MILICHIUS-PI DÓM -510+175 = -31°12' W, +10°11' N átm.: 10 km

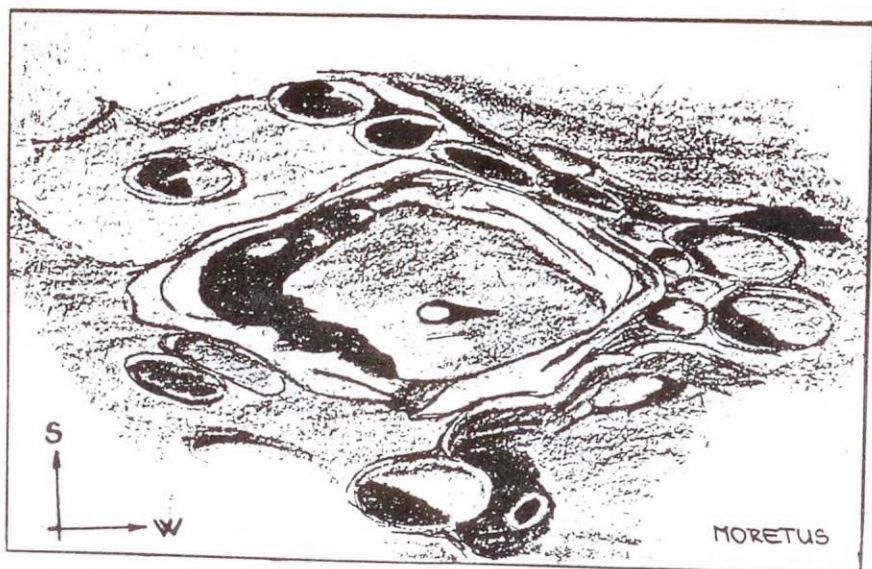
1988.05.26. 19:00 UT HF= 10^d20^h50^m 100/900 T S= 6 T=4-4,5
180x: Könnyen megtalálható feltűnő, de kicsi dóm. A kb. 10 km átmérőjű Milichius krátertől 15-20 km-re Ny-ra található. Átmérője kisebb 10 km-nél, kb. 6-7 km-nek tűnik. Első ránézésre közönséges, egyszerű dómhoz hasonlít, alakja kerek, közepes magasságú. Teteje lapos, Ny felé elmosódott szélű árnyékot vet. Hosszabb megfigyelés után észrevehető az oromkráter, ez nagyon alacsony, keskeny falú, nehezen látható. Nyílása a dóm méretéhez viszonyítva elég nagy. A dómtól DNy-ra látható a kis A jelű kráter. A Milichius környezetében nincsenek nagyobb kráterek, csak néhány redő húzódik K-en. (Fülöp József A.)

LANGRENUS KRÁTER +61°E, -09°S átm.: 132 km

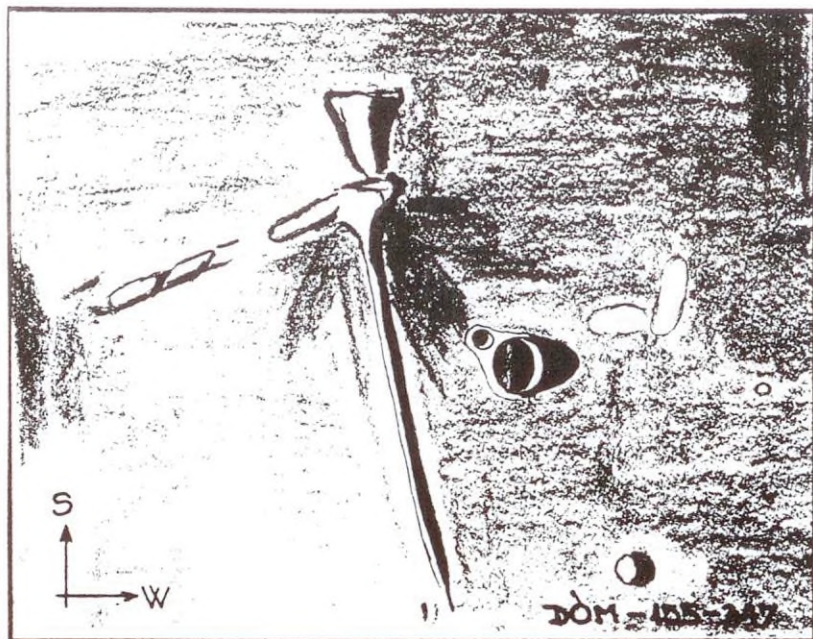
1988.04.19. 19:04 UT HF= 03^d05^h04^m 43/450 L S= 6 T=4
25x: Nagyméretű, feltűnő kráter a Mare Foecunditatis K-i peremén, bár ezzel a kis műszerrel és nagyítással még nem sok részlet különíthető el. A perspektivikus rálátás miatt lapultsága 4:3, bár valójában kerek kráter lehet. A terminátortól kb. egy kráterátmérőre található. Az árnyékok a kráterfalakat vékony csíkként szegélyezik, a K-i és Ny-i felén egyaránt. Jól látható a központi csúcs is, az árnyékát élesen el lehet határolni, több részlet viszont nem látszik. ÉNy-ra jól láthatók az F, K, B, C jelű kráterek is! (Görgei Zoltán)

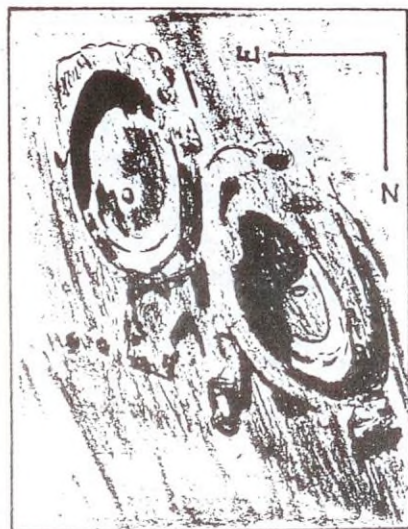
Plato kráter 1988. 05. 24. 20:00 UT, 160/1380 refl., 214x
Babcsán Gábor

Moretus kráter 1988. 05. 26. 18:49 UT, 100/900 refl., 180x
Fülöp József A.

Egyenes Fal, Birt és Birt-A kráter dómmal (-155-347)
 1988. 05. 24. 20:49 UT, 50/540 refraktor, Kocsis Antal

Atlas-Hercules kráter
 1988. 05. 18. 19:15 UT
 150/2250 refl., 225x
 Glász Gábor

Piccolomini kráter
 1988. 04. 24. 20:42 UT
 100/1000 reflektor, 100x
 Pudleiner Rezső